Пише: Душан Ковачев
четвртак, 19 март 2009 14:00

Главна радионица за ремонт шинских возила, из које је настао „Шинвоз“, почела је са радом још у XIX веку. Као фабрика, од 1900. године врши ремонт шинских возила. Овај индустријски гигант је радио успешно до 1991. године, када је запошљавао скоро хиљаду и по радника у погонима „Челкон“ и „Инвоз“. Успешно је преживео ратове и санкције, па је 2004. године „успешно“ приватизован. Данас је у стечају који прети да око 600 радничких породица остави у беди. Ова ситуација је изазвала реаговање Ноама Чомског, познатог америчког хуманисте. Само не и адекватно реаговање домаћих власти, било београдских, било новосадских.

Сукоб купца Небојше Ивковића с једне, и незадовољних радника и „малих акционара“ с друге стране, траје од приватизације. Нови власник је, наиме, морао да, по исплати цене за куповину предузећа изврши и одговарајуће инвестиционо улагање. „Улагање“ које је извршио, номинално је књижено у складу с уговором, али се стварно радило о знатно мањој вредности. Низ сличних поступака је довео Шинвоз у презадуженост до пропасти.

Мали акционари Шинвоза и два синдиката његових радника тврде да су уредно подносили све приговоре Агенцији за приватизацију, али их је она игнорисала. Међутим, Агенција је уговор са Ивковићем раскинула тек кад је, услед лошег руковођења фирмом, фирма доспела у стечај.

Анкетни одбор којег је формирала СО Зрењанин испитао је разлоге стечаја над овим предузећем. И Савет републичке владе за борбу против корупције је још 2008. године донео закључак према коме је стање у Шинвозу „драстичан пример несавесног рада Агенције за приватизацију “. Почетком јануара, радници Шинвоза кренули су у протестни марш ка Београду, током кога је умро радник Драган Перић.

Министар Динкић је изјавио како „постоји основана сумња да је нови власник намерно

изазвао стечај у Шинвозу и најавио да ће покренути надзор над радом новосадског огранка Агенције за приватизацију“. Било, па прошло. Бојан Пајтић и другови из ПИВ и фондова покрајине – нису ни гласа пустили. Стечај над Шинвозом је одавно у поступку. Дугови су се нагомилали, а процес стечаја се приводи крају док сви расправљају о томе „
ко је крив
“.

Суд пресуђује по закону. Народ формалну судску правду зове „правом“. Суд пресуђује по закону спроводећи
право
. Другачија је и суштинскија „
правда
“. Она не произилази из закона, него из честитости и суди по савесности. Суд
правде
налаже да се стотине радничких породица спасу од беде. Ако кажемо да је за пропаст Шинвоза крив приватни власник, вероватно ћемо
право рећи
. Ако кажемо да је за пропаст Шинвоза крива Агенција за приватизацију (односно њено новосадско одељење), вероватно ћемо
право рећи
. Али то што смо у праву, неће нахранити радничке породице које ће остати без посла, неће плаћати школе њиховој деци, нити ће им наћи нови посао у стручној спреми.

Реаговање Ноама Чомског, који је тражио да се у овом случају ангажују српски председник и премијер, велика је срамота за нас. Није ли наш председник обећао у кампањи „стотине хиљада радних места“? Премијер је, пре пар месеци, тврдио како Србију неће задесити економска криза, а потом се све мање појављује пред јавношћу. У нашој земљи је делегација ММФ, а о преговорима с њом дају коментаре сви, само не премијер и председник. Њих као да нема.

А Зрењанинци ћуте. Њихове политичаре хапсе. Хапсе и њихове директоре. Испаде да је само Зрењанин град пун привредних криминалаца. Зрењанинци најгори у целој Србији? Највећи криминалци Војводине баш у Зрењанину? Али, ни један политичар вишег ранга више не посећује зрењанинске раднике у невољи, (осим Бојана Костреша који је родом из зрењанинске општине). Пропали су скоро сви привредни гиганти овог града.

Пише: Душан Ковачев
четвртак, 19 март 2009 14:00

Зрењанинци би морали, бар за тренутак, прекинути да размишљају само о томе „ко је крив“ за њихово стање. Кривица је наравно важна, али важно је да видимо и где је Зрењанин. Најбогатији град Баната, можда и Војводине, заобилазе све инвестиције. Република је дала нешто „новаца“ за пола обилазнице око града. Покрајинске инвестиције обећавају само друм до Новог Сада и до Темишвара.

Али, развој града је заустављен у тренутку кад је требало да почне са радом неколико важних инвестиција, од којих је једна аустријска фабрика летелица. Зрењанинци и даље пију отровну воду. Војводина је добила огроман новац од приватизације НИС-а. Србија се обавезала да исплати Војводини 90% „наших новаца“. Да ли ће од тога у Банат бити уложено барем пола? Па у Банату је скоро сва војвођанска нафта, а у Зрењанину је седиште најважнијих погонских предузећа НИС-а.

О свему томе се данас одлучује у Новом Саду. Нови Сад се новим Статутом покрајине трпа и у социјалну политику и старање о незапосленима. Али, игнорисање новосадског одељења Агенције за приватизацију, довело је раднике Шинвоза у ситуацију због које је протестовао Ноам Чомски.

Хоће ли Зрењанинци у свој неправди за коју они нису криви, схватити да на грбачи уместо једног Великог Београда, преко Дунава, добијају и нови, мали Београд, западно од Тисе? С оне стране где сунце Залази.